

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Karety a soudců JUDr. Radky Šimkové a Mgr. Jáchyma Oswalda v insolvenční věci

dlužníka: **Energetický Holding Malina, a.s.**, IČO 10931201,
sídlem Krakovská 583/9, 110 00 Praha 1,
zastoupený advokátem Mgr. Ondřejem Hamplem,
sídlem Na Poříčí 1079/3a, 110 00 Praha 1,

do níž vstoupilo státní zastupitelství,

o odvolání dlužníka proti usnesení Městského soudu v Praze č. j. MSPH 79 INS 7166/2023-B-232 ze dne 25. července 2023 ve znění opravného usnesení č. j. MSPH 79 INS 7166/2023-B-237 ze dne 26. července 2023

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze č. j. MSPH 79 INS 7166/2023-B-232 ze dne 25. července 2023 ve znění opravného usnesení č. j. MSPH 79 INS 7166/2023-B-237 ze dne 26. července 2023 se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze usnesením č. j. MSPH 79 INS 7166/2023-B-232 ze dne 25. 7. 2023 ve znění opravného usnesení č. j. MSPH 79 INS 7166/2023-B-237 ze dne 26. 7. 2023 (dále jen napadené usnesení) v insolvenčním řízení vedeném na majetek Energetického Holdingu Malina, a.s. (dále jen dlužník) nařídil předběžné opatření, jímž dlužníkovi uložil nakládat s majetkem tvořícím majetkovou podstatu nebo s jejími částmi pouze s předchozím souhlasem insolvenčního správce (bod I. výroku) s tím, že nařízené předběžné opatření zanikne vydáním rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka ve smyslu ust. § 148 a násl. insolvenčního zákona (bod II. výroku). Dlužno poznamenat, že původní bod I. výroku vykazoval dle odůvodnění opravného usnesení ze dne 26. 7. 2023 (č. d. B-237) zřejmou nesprávnost potud, že obsahoval formulaci, podle níž bylo nakládání dlužníka podmíněno „předchozím písemným souhlasem insolvenčního správce“, přestože požadavek písemné formy souhlasu neměl oporu ani v návrhu na nařízení předběžného opatření, ani v odůvodnění usnesení ze dne 25. 7. 2023 (č. d. B-232).
2. V odůvodnění usnesení soud uvedl, že usnesením ze dne 12. 5. 2023 (č. d. A-13) rozhodl o úpadku dlužníka a insolvenčním správcem ustanovil Insolvenční agenturu, v.o.s. (dále jen správce) a usnesením ze dne 17. 5. 2023 ustanovil pětičlenný věřitelský výbor, jenž usnesením ze dne 20. 6. 2023 (č. d. B-79) rozšířil o dalšího člena. Podáním ze dne 24. 7. 2023 správce soudu navrhl, aby nařídil předběžné opatření, jímž dlužníkovi uloží, aby s majetkovou podstatou nebo jejími částmi nakládal pouze s jeho souhlasem. V návrhu uvedl, že dosud nebylo rozhodnuto o způsobu řešení úpadku dlužníka, jemuž zůstalo zachováno právo disponovat se svým majetkem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Vlasáková.

Od ustanovení do funkce však správce naráží na liknavou spolupráci ze strany dlužníka, nemá dostatečný přehled o evidenci majetku dlužníka a jeho hospodaření, dlužník mu sice přislíbil, že mu předá potřebné doklady, ale buď mu je vůbec nepředal, nebo je překládá opožděně, a ačkoliv mu přislíbil, že bude podávat týdenní raporty o příjmech a výdajích majetkové podstaty, ani tento slib nedodrží. K podání návrhu vedly správce tyto skutečnosti:

- dne 29. 6. 2023 mu dlužník po opakovaných urgencích předal příkazní smlouvu - smlouvu o krizovém managementu, již dne 1. 5. 2023 uzavřel s akciovou společností Misura Information Technologies (dále jen společnost Misura), ale bez přílohy č. 1 obsahující ceník odměn za poskytované služby. Tuto přílohu obdržel správce až dne 20. 7. 2023 a zjistil z ní, že se dlužník zavázal platit společnosti Misura jednak paušální odměnu ve výši 1 000 000 Kč měsíčně, jednak odměnu ve výši 500 000 Kč měsíčně za jiné (nespecifikované) služby. K dotazu správce nedokázal dlužník věrohodně vysvětlit, jaké činnosti tyto jiné služby představují. Za necelé 3 měsíce přitom dlužník vyplatil společnosti Misura z majetkové podstaty již 4 477 000 Kč;

- dne 20. 7. 2023 mu dlužník předložil smlouvu o výkonu funkce statutárního orgánu - člena představenstva, kterou dne 1.6.2023 uzavřel s Marianem Kláskem, a až dne 23. 7. 2023 doložil, že ji schválila valná hromada. Podle smlouvy náleží Marianu Kláskovi a) měsíční odměna ve výši 190 000 Kč, b) variabilní odměna ve výši až 2 400 000 Kč ročně (bez bližších kritérií pro její přiznání), c) jednorázová odměna za povolení reorganizace ve výši 1 000 000 Kč, odměna za schválení reorganizačního plánu ve výši 1 200 000 Kč a odměna za splnění reorganizačního plánu ve výši 4 800 000 Kč, a d) benefity spočívající v poskytnutí osobního vozu vyšší střední třídy, příspěvky na penzijní a životní pojištění a příspěvek na stravování. Dlužník se rovněž zavázal sjednat pojištění odpovědnosti za škodu, již mu způsobí členové jeho orgánů nebo další osoby z vedení v minimální výši pojistného 300 000 000 Kč;

- dne 5. 6. 2023 uzavřel dlužník s advokátní kanceláří MDH Legal, s.r.o. smlouvu o poskytování právních služeb týkajících se insolvenčního řízení za odměnu ve výši 1 500 000 Kč, na níž již bylo uhrazeno 500 000 Kč, přičemž zastoupení v insolvenčním řízení mělo být však ukončeno. V současnosti poskytuje MDH Legal, s.r.o. dlužníkovi právní pomoc při vymáhání pohledávek s předpokládaným rozsahem 100 hodin měsíčně po 2 000 Kč za hodinu (celkem tedy za odměnu ve výši 200 000 Kč měsíčně);

- dne 4. 7. 2023 uzavřel dlužník s advokátní kanceláří VIDD Advokáti, s.r.o. smlouvu o právní pomoci spočívající v poskytování právních služeb týkajících se insolvenčního řízení s předpokládaným rozsahem 200 hodin měsíčně po 3 900 Kč za hodinu (celkem za odměnu ve výši 780 000 Kč měsíčně).

Všechny smlouvy uzavřel dlužník bez vědomí či konzultace se správcem, přičemž k jeho dotazu nebyl schopen vysvětlit nezbytnost uzavřených smluv. Správce uzavřel, že za těchto okolností není schopen vykonávat uspokojivě dohled nad aktivitami dlužníka, jenž činí právní úkony, jež mají značný dopad na majetkovou podstatu, aniž by o nich informoval jeho nebo prozatímní věřitelský výbor a aniž by byl schopen vysvětlit či doložit nezbytnost těchto právních jednání.

3. K návrhu připojil správce zmíněné smlouvy včetně ceníků za služby, odkázal na obsah svých zpráv a zpráv o jednání prozatímního věřitelského výboru a předložil soudu i souhlas všech členů prozatímního věřitelského výboru s předloženým návrhem.
4. Soud podle obsahu spisu stručně zrekapituloval průběh insolvenčního řízení. Uvedl, že bylo zahájeno dne 5. 5. 2023 na základě insolvenčního návrhu dlužníka, jenž k němu připojil návrh na řešení úpadku reorganizací. V návrhu dlužník uvedl, že předmět jeho činnosti tvoří obchod a montáž fotovoltaických elektráren a tepelných čerpadel pro domácnosti, že bez ochrany soudu v insolvenčním řízení nebude schopen plnit podstatnou část svých peněžních závazků, i pokud jde o závazky z obchodních vztahů, je ve finanční tísní a předpokládá, že nezbytná „redukce nákladů bude garantována dohledem soudem ustanoveného insolvenčního správce“. V seznamech majetku

a závazků uvedl, že disponuje peněžními prostředky na účtech ve výši 12 000 000 Kč a souhrn jeho závazků převyšuje 1 398 259 848 Kč. Dne 1. 6. 2023 vstoupilo do řízení státní zastupitelství. Dne 14. 6. 2023 dlužník soudu sdělil, že ke dni 1. 6. 2023 došlo ke změně jeho vedení potud, že za člena představenstva byl zvolen Marian Klásek jakožto manažer se specializací na krizový management; ohledně své aktuální situace dále dlužník uvedl, že má 65 zaměstnanců a řeší „opatření směřující ke snížení nákladů“. Podle zprávy správce ze dne 30. 6. 2023 mu dlužník až dne 28. 6. 2023 předal jen neúplné účetnictví za rok 2022, přičemž správce zjistil, že neodpovídá skutečnému stavu („stav závazků dle účetní evidence neodpovídá skutečnosti, chybně vedené skladové hospodaření neodráží skutečný stav majetku“), a podstatnou část podkladů týkajících se aktivit dlužníka stále k dispozici nemá. Podle jeho názoru je navržená reorganizace ohrožena. Správce upřesnil, že se v majetkové podstatě aktuálně nachází zůstatek na účtu ve výši 57,8 milionu Kč.

5. Cituje ust. § 7, § 111 a § 113 odst. 1 insolvenčního zákona a ust. § 76 odst. 1 písm. d) a § 102 odst. 1 občanského soudního řádu a odkazuje na usnesení Vrchního soudu v Praze č. j. KSCB 27 INS 29347/2013, 4 VSPH 70/2017-B-307 a KSCB 26 INS 14499/2022, 1 VSPH 304/2023-B-166, soud vysvětlil, že smysl předběžného opatření, jež insolvenční soud nařizuje podle ust. § 113 odst. 1 insolvenčního zákona, spočívá v zajištění účinné kontroly činnosti dlužníka insolvenčním správcem, věřitelským orgánem i insolvenčním soudem zejména při nakládání s jeho majetkem a jeho cílem je zabránit dlužníkovi v případných nekontrolovaných převodech peněžních prostředků na třetí osoby na úkor věřitelů. Poukázal přitom na soudní judikaturu vyjádřenou ve výše zmíněných rozhodnutích, podle nichž může k dalšímu omezení dlužníka nad rámec omezení ust. § 111 odst. 1 insolvenčního zákona dojít i po rozhodnutí o úpadku, dokud nebylo rozhodnuto o způsobu jeho řešení, tj. dokud je dlužník - byť je povinen respektovat omezení plynoucí z tohoto ustanovení - stále osobou s dispozičními oprávněními. Je-li tedy nutné i v době po rozhodnutí o úpadku dlužníka a před rozhodnutím o jeho návrhu na povolení reorganizace zabránit změnám v rozsahu majetkové podstaty v neprospěch věřitelů, může insolvenční soud i bez návrhu nařídít předběžné opatření, jímž dlužníkovi uloží, aby nenakládal s určitými věcmi nebo právy náležejícími do majetkové podstaty, nebo rozhodne, že dlužník může nakládat s majetkovou podstatou nebo její částí pouze se souhlasem insolvenčního správce.
6. Ze shora popsanych skutečností soud dovodil, že je návrh na nařízení předběžného opatření podaný správcem se souhlasem prozatímního věřitelského výboru důvodný. Poukázal přitom zejména na to, že dlužník, jehož závazky převyšují miliardu Kč (soud již eviduje několik tisíc přihlášených věřitelů) a jenž sám opakovaně uvádí, že není schopen pokrýt finančními prostředky ani běžné obchodní případy a avizuje nezbytnost redukovat své náklady, uzavřel smlouvy, jimiž se zavázal hradit za služby nejméně 2 170 000 Kč měsíčně. Přitom ani není schopen racionálně vysvětlit, zda sjednané služby potřebuje, ani jak dospěl k určení výše jejich ceny. Přitom tyto smlouvy uzavřel dlužník již v době, kdy u něj působí insolvenční správce a nad průběhem insolvenčního řízení dohlíží za pomoci správce a věřitelského orgánu insolvenční soud, jehož ochrany se v insolvenčním návrhu dovolával. Navíc, v řízení působí insolvenční správce se zvláštním pověřením, tedy osoba vysoce erudovaná jak v oblasti práva, tak ekonomie, ze zákona povolána k výkonu krizového managementu. Uzavření příkazní smlouvy o krizovém managementu vyhodnotil soud prvního stupně „jako minimálně lehkomyšlné“, navíc za situace, kdy statutárním orgánem dlužníka je dle jeho tvrzení vysoce specializovaný odborník na krizový management. Nepochopitelnou je podle názoru soudu i snaha dlužníka rozdělit své právní zastoupení mezi 2 advokátní kanceláře. Dále soud zmínil, že výše sjednaných odměn je neadekvátní k finanční situaci dlužníka a výši nároků jeho věřitelů, což platí zejména o odměně Mariana Kláska, která je podle něj „zcela nepřiměřeně nadstandardní“ a v nepoměru k ekonomické situaci dlužníka. S ohledem na jednání dlužníka měl soud za důvodnou obavu, že na úkor věřitelů voluntaristicky hazarduje s peněžními prostředky v majetkové podstatě v naprostém rozporu s ust. § 1 a § 5 insolvenčního zákona, a měl za to, že sjednání 4 výše zmíněných mluv, jež vybočují z rámce běžného hospodaření,

zpochybňuje poctivost záměru dlužníka, pokud jde o jím navržený způsob řešení úpadku. Podle soudu je rovněž významné, že tak dlužník činí v situaci, kdy má dispoziční oprávnění ke svému majetku, a využívá je ke zvýhodnění některých osob na úkor těch, jimž se zavázal ke zhotovení díla a tento závazek dosud nesplnil. Soud uzavřel na tom, že svým přístupem k insolvenčnímu řízení (shora popsáním jednáním) založil dlužník důvodnou obavu, že nebude respektovat omezení daná ust. § 111 odst. 1 insolvenčního zákona, a to tím, že správci neposkytuje dostatečnou součinnost a uvedl nepravdivé, popř. neúplné či zavádějící údaje o svém majetku. Podle soudu je třeba zpřísnit omezení jeho dispozičních oprávnění podle ust. § 113 odst. 1 insolvenčního zákona, neboť nadále nelze akceptovat stav, kdy insolvenční soud, věřitelé ani správce s věřitelským orgánem nemají dostatečný přehled o hospodářské situaci dlužníka a mohou jen přihlížet k tomu, jak se majetková podstata zmenšuje. Je naopak nezbytné, aby prostředky náležející do majetkové podstaty byly využity v souladu s insolvenčním zákonem tak, aby jich v ní zůstalo maximum na úhradu pohledávek věřitelů a aby se zabránilo jejich odlišnému využití dlužníkem. Z těchto důvodů soud navržené předběžné opatření nařídil pod bodem I. výroku a pod bodem II. výroku vymezil dobu jeho trvání.

7. Proti tomuto usnesení se dlužník včas odvolal a požadoval, aby je odvolací soud změnil tak, že návrh správce na nařízení předběžného opatření zamítne, popř. podmíní jeho oprávnění nakládat s majetkem náležejícím do majetkové podstaty souhlasem správcem jen tehdy, pokud by jeho hodnota v jednotlivém případě převyšovala 375 000 Kč. Dlužník namítal, že soud nařídil předběžné opatření již druhý den po doručení návrhu správce, nadto v širším rozsahu než správce požadoval, když oproti návrhu správce určil, že dlužník bude moci nakládat s majetkovou podstatou pouze po „předchozím písemném“ souhlasu správce. I když připustil, že by prozatímní věřitelský výbor a správce měli mít přehled o jeho hospodaření a výdajích, měl dlužník za to, že je omezení jeho dispozičního oprávnění nepřiměřené, a nařízené předběžné opatření je v rozporu s hlavní zásadou insolvenčního řízení, jež bude stěžejí vedeno tak, aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co největšího uspokojení věřitelů, neboť ke každému, byť marginálnímu jednání při provozu jeho obchodního závodu bude vyžadován předchozí písemný souhlas správce. Namítal, že nařízené předběžné opatření bude jeho činnost paralyzovat a je v rozporu se zásadou přiměřenosti předběžných opatření, se zájmy věřitelů a se zákazem maření reorganizace. Dlužník tvrdil, že díky uzavření smlouvy o krizovém managementu se společností Misura, smlouvy o výkonu funkce člena představenstva s Marianem Kláskem a 3 smluv o poskytování právních služeb s advokátními kancelářemi MDH Legal, s.r.o. a VIDD Advokáti, s.r.o. se mu podařilo stabilizovat jeho situaci, neboť se mu daří dokončovat větší množství zakázek a dochází k trvalému růstu disponibilních peněžních prostředků na jeho bankovních účtech. Trval na tom, že o těchto skutečnostech informuje správce a věřitelský orgán průběžně a správci je znám jak stav peněžních prostředků, tak údaje o výdajích a příjmech vzhledem k tomu, že má přístup k jeho bankovním účtům. Všechny smlouvy byly uzavřeny za podmínek obvyklých v obchodním styku a jejich hospodárnost by podle jeho názoru neměla být posuzována izolovaně ke dni jejich uzavření, ale podle toho, jakého plnění se mu na jejich základě dostává. Kladně vyhodnotil přínos smlouvy uzavřené se společností Misura, již vyplácí 1 milion Kč za poskytnuté služby a 0,5 milionu Kč jako zálohu na další služby s tím, že v důsledku její činnosti dochází oproti stavu před zahájením insolvenčního řízení dochází k pozitivním změnám, když roste důvěra trhu v jeho schopnost plnit své závazky. Pokud jde o výši odměny Mariana Kláska co jediného člena představenstva, dlužník uvedl, že vzhledem k jeho obratu a situaci, v níž se nachází, i s přihlédnutím k bohatým zkušenostem Mariana Kláska s řízením velkých společností v podobných situacích, nevybočuje z obvyklého rámce. Zdůrazňoval přitom, že po povolení reorganizace bude mít správce i věřitelský orgán kontrolu nad plněním, jež bude jmenovanému vypláceno. Ani uzavření 3 smluv o poskytování právních služeb několika advokátními kancelářemi není podle názoru dlužníka vzhledem k jeho situaci a náročnosti agendy neobvyklé stejně jako podmínky, za nichž mu mají tyto služby poskytovat. Podle dlužníka formuloval soud omezení v nakládání s majetkovou podstatou příliš široce, což pro něj za situace, kdy usiluje o řešení svého úpadku reorganizací, může

mít za následek její zmaření. V této souvislosti argumentoval mimo jiné tím, že každý provozní úkol (jeho zaměstnanci jezdí denně v automobilech, které vlastní, často nakupují drobný materiál potřebný k dokončení zakázek, využívají jeho IT vybavení a v objemu několika desítek projektů denně instalují jeho zboží na budovy jeho zákazníků apod.) bude vyžadovat předchozí projednání se správcem, přičemž pro drtivou většinu provozní agendy je nezbytné, aby byla řešena neprodleně. Omezení založené předběžným opatřením proto označil za „smrtící“, přičemž poukázal na zásadu, že újma, jež povinnému vznikne předběžným opatřením, nesmí významně převýšit výhodu, které se dostává jeho navrhovateli.

8. Správce ve vyjádření k odvolání uvedl, že omezení dispozičních oprávnění nelze za situace, kdy dlužník neposkytuje jemu, věřitelskému orgánu ani soudu dostatečnou součinnost vykládat jako překážku dosažení rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů, ale jako prostředek, jímž jsou tyto zásady chráněny. K argumentaci dlužníka, že je předběžným opatřením omezen v provozu obchodního závodu, správce namítl, že již samo vedení insolvenčního řízení ve své podstatě znamená omezení dlužníka a kontrolu nad ním s využitím prostředků, které umožňují její efektivní výkon. Ostatně, důvodem pro nařízení předběžného opatření bylo právě jednání dlužníka po zahájení insolvenčního řízení. Dlužník paradoxně staví svoje stanovisko na tom, že správce není dostatečně seznámen s každodenním fungováním jeho závodu, což je však způsobeno právě tím, že mu přes jeho opakované výzvy potřebné informace neposkytuje, popř. je poskytuje až se značným zpožděním. K poznámce dlužníka, že ho soud předběžným opatřením omezil více, než správce zamýšlel a navrhl, správce uvedl, že to již po vydání opravného usnesení neplatí. Obdobně jako v návrhu na nařízení předběžného opatření správce dále uvedl, že ho dlužník o uzavření smluv předem neinformoval a skutečnost, že smlouvy uzavřel, vyšla najevo se značným zpožděním, přičemž na plnění závazků z nich již použil prostředky z majetkové podstaty. Jeho jednání má tak na majetkovou podstatu značný vliv. Přitom dlužník nebyl schopen adekvátně reagovat na dotazy správce a členů prozatímního věřitelského výboru ohledně ekonomických dopadů a potřeby uzavření těchto smluv. Tvzení dlužníka, že by mu nařízená omezení měla znemožnit provozování obchodního závodu, označil správce za absurdní. Měl naopak za to, že by nařízené předběžné opatření mělo posloužit jako účinný prostředek nápravy dosavadního stavu věci a mělo by dlužníka vést k pravidelnému předkládání reportů ohledně provozu obchodního závodu, jak to dlužník opakovaně sliboval, leč do vydání napadeného usnesení nečinil. Po jeho vydání mu dlužník předložil ke schválení dokončení 84 zakázek s uvedením doby realizace a ekonomické kalkulace, což správce schválil včetně použití prostředků z majetkové podstaty. K alternativnímu návrhu dlužníka, aby se omezení vztahovalo pouze na případy, kdy hodnota převyší 375 000 Kč, správce uvedl, že navrženou výši limitu dlužník ničím neodůvodnil. Ačkoliv sám původně uvažoval o stanovení limitu ve výši 50 000 Kč, od této myšlenky upustil jednak proto, že by výši limitu bylo při absenci informací od dlužníka obtížné odůvodnit ve vazbě na skutečné činnosti při provozu obchodního závodu, jednak proto, že ne všechny transakce mají zřetelně vymezenou hodnotu. S ohledem na uvedené správce navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení potvrdil.
9. V reakci na vyjádření správce dlužník uvedl, že v současnosti potřebuje podle nařízeného předběžného opatření souhlas správce jak k jednáním, která mají na majetkovou podstatu značný dopad, tak k jednáním, která takový dopad nemají, nebo je zanedbatelný, a obdobně jako v odvolání přitom uvedl konkrétní příklady takového jednání. Dále zdůraznil, že dosavadní výsledky jeho činnosti v průběhu insolvenčního řízení osvědčují poctivost jeho záměru, když za tuto dobu dokončil a doplatil 348 zakázek a v různých stádiích rozpracovanosti je 1 011 zakázek které v nejbližší době (týdnech či měsících) dokončí. V současnosti hledá cesty, jak dokončit zbylých 2 264 dosud nezahájených zakázek. Jeho příjem od zahájení insolvenčního řízení činí 87,131 milionu Kč, výdaje činí 31,651 milionu Kč a vygeneroval volné finanční prostředky ve výši 55,479 milionu Kč. Co se týče navrženého limitu 375 000 Kč, uvedl, že výše doplatku činí u jedné smlouvy se zákazníkem cca 270 000 Kč, a dojde-li u nezahájených dodávek k navýšení ceny o 20%,

vešel by se doplatek ceny do navrženého limitu. Pokud by předběžné opatření bylo takto upraveno, mohl by operativněji a rychleji uzavírat dodatky smluv a dokončovat zakázky, což je pro udržení provozu jeho obchodního závodu i pro majetkovou podstatu výhodné.

10. Vrchní státní zastupitelství v Praze ve vyjádření k odvolání stručně zrekapitulovalo obsah napadeného usnesení, odvolání dlužníka i vyjádření správce a navrhlo odvolacímu soudu, aby napadené usnesení potvrdil. Co se týče důvodnosti omezení dispozičního oprávnění dlužníka, poukázalo v první řadě na přesvědčivé odůvodnění napadeného usnesení, a neztotožnilo se s odvolací argumentací dlužníka. V souvislosti se společností Misura poukázalo na to, že jí měl výrazně předlužený dlužník během 3 měsíců vyplatit podle uzavřené smlouvy již 4 477 000 Kč, přičemž uzavření smlouvy, podle níž jí bude každý měsíc vyplácet paušální odměnu ve výši 1 milionu Kč a zálohu ve výši 500 000 Kč na další služby, odůvodnil tím, že se stal pro své obchodní partnery nedůvěryhodným, a proto vstupuje do smluvních vztahů jejím prostřednictvím. Proč by měla být pro jeho obchodní partnery důvěryhodnější právě společnost Misura, však nevysvětlil. U této obchodní společnosti se přitom nedá dohledat, jaké činnosti se fakticky věnuje, její prezentace na internetu neobsahuje - vyjma obchodní firmy - žádné informace o ní a její činnosti a společnost Misura zjevně porušuje povinnosti dle ust. § 7 odst. 2 zákona o obchodních společnostech a družstvech, neboť do sbírky listin dlouhodobě nezakládá účetní závěrky, přičemž podle výkazu zisků a ztrát za hospodářský rok 2018, jenž do sbírky založen byl, měla v tomto roce obrát 325 000 Kč. Dne 6.4.2023 pak založila do sbírky listin rozhodnutí, jímž jediný akcionář rozhodl o změně předmětu činnosti, jenž aktuálně zahrnuje hostinskou činnost, prodej kvasného octu, konzumního lihu a lihovin a vedle toho ohlásila řadu oborů činností spadajících pod tzv. volnou živnost. Kromě toho je zapsána v evidenci zemědělských podnikatelů. Pokud jde o rozsah omezení dispozičního oprávnění, podle názoru státního zastupitelství nepovede k ochromení dlužníkovy závodu, jak vylíčil dlužník v odvolání a jeho doplnění, neboť není nezbytné, aby správce odsouhlasoval dlužníkovi každý jednotlivý úkon, např. každou platbu za pohonné hmoty, koupi drobného materiálu apod. Formulace výroku připouští, aby správce odsouhlasil úkony v určitém rozsahu či určitého druhu, přičemž je věcí komunikace mezi správcem a dlužníkem, aby mezi sebou nastavili způsob, jímž mu bude správce souhlas udělovat. Nezbytnou podmínkou jejich vztahu je však transparentnost jednání dlužníka ve vztahu ke správci, což je ovšem nezbytnou podmínkou řádného vedení insolvenčního řízení za všech okolností. Z vyjádření správce ostatně vyplývá, že po nařízení předběžného opatření odsouhlasování právních jednání dlužníka právě takto probíhá. Pokud jde o výtku týkající se formální části nařízeného omezení, když podle původní formulace bodu I. výroku byl k jednání dlužníka nezbytný písemný souhlas správce, byla tato otázka vyřešena opravným usnesením. Přesto mělo státní zastupitelství za vhodné, aby správce z důvodu právní jistoty uděloval souhlas zadokumentovatelným způsobem, např. elektronicky.
11. Vrchní soud v Praze přezkoumal napadené usnesení včetně řízení jeho vydání předcházející a dospěl k těmto zjištěním a závěrům:
12. Podle ust. § 7 insolvenčního zákona se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních, nestanoví-li insolvenční zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.
13. Pokud jde úpravu institutu předběžného opatření v insolvenčním řízení, obsahuje insolvenční zákon ust. § 82, podle něhož může insolvenční soud i bez návrhu v době do rozhodnutí o insolvenčním návrhu nařídit předběžné opatření, jímž může mimo jiné ustanovit předběžného správce, omezit z důvodů hodných zvláštního zřetele způsobem stanoveným v předběžném opatření některý z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení uvedených v § 109 odst. 1

písm. b) a c) téhož zákona, neodporuje-li to společnému zájmu věřitelů, nebo uložit insolvenčnímu navrhovateli, aby složil jistotu k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by dlužníku vznikla nedůvodným zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu, popř. udělit souhlas se započtením vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele v době trvání moratoria, nebo udělit souhlas se započtením vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele i po okamžiku zveřejnění návrhu na povolení reorganizace v insolvenčním rejstříku, anebo zakázat pro určité případy nebo určitou dobu započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele, a ust. § 113 odst. 1, podle něhož je-li nutné zabránit v době do vydání rozhodnutí o úpadku změnám v rozsahu majetkové podstaty v neprospěch věřitelů, může insolvenční soud i bez návrhu nařídit předběžné opatření, kterým dlužníkovi uloží, aby nenakládal s určitými věcmi nebo právy náležejícími do jeho majetkové podstaty, nebo rozhodne, že dlužník může nakládat s majetkovou podstatou nebo její částí pouze se souhlasem předběžného správce. Insolvenční soud může též nařídit, aby osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, napříště plnění neposkytovaly dlužníkovi, ale předběžnému správci. Současně ustanoví předběžného správce, pokud tak neučinil dříve. Jinak je insolvenční soud při rozhodování o tom, zda nařídit předběžné opatření, povinen přiměřeně použít příslušná ustanovení občanského soudního řádu, tj. ust. § 75 a násl., resp. ust. § 102.

14. Podle ust. § 111 odst. 1 insolvenčního zákona nerozhodne-li insolvenční soud jinak, je dlužník povinen zdržet se od okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení. Peněžité závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení je dlužník oprávněn plnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem (odst. 1). Omezení podle odstavce 1 se netýká úkonů nutných ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy, k provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření, k odvrácení hrozící škody, k plnění zákonné vyživovací povinnosti a ke splnění procesních sankcí. Dále se omezení podle odstavce 1 nevztahuje na uspokojování pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávek jim postavených na roveň (§ 169); tyto pohledávky se uspokojují v termínech splatnosti, je-li to podle stavu majetkové podstaty možné (odst. 2). Právní úkony, které dlužník učinil v rozporu s omezeními stanovenými v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, jsou vůči věřitelům neúčinné, ledaže si k nim dlužník nebo jeho věřitel předem vyžádal souhlas insolvenčního soudu (odst. 3).
15. Ve vztahu k bodům 13. a 14. dlužno poznamenat, že k nařízení předběžného opatření podle ust. § 113 insolvenčního zákona je třeba, aby v konkrétním případě byly splněny zákonem stanovené podmínky, jinými slovy postup podle citovaného ustanovení přichází v úvahu pouze tehdy, není-li omezení dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou plynoucí z ust. § 111 odst. 1 téhož zákona dostatečným, nebo je dlužník nerespektuje, anebo je-li důvodnou obava, že je respektovat nebude, resp. zjistí-li insolvenční soud v řízení, že dlužník, který je osobou s dispozičním oprávněním, nakládá s majetkem náležejícím do majetkové podstaty tak, že tím poškozují oprávněné zájmy věřitelů. Konečně, ustálená judikatura Vrchního soudu v Praze, na niž odkázal soud prvního stupně v odůvodnění napadeného usnesení, vychází ze stanoviska, že je insolvenční soud oprávněn aplikovat výše citovanou úpravu i v případě, kdy o úpadku dlužníka již rozhodnuto bylo, ale dosud nebylo rozhodnuto o způsobu jeho řešení (jak je tomu v dané věci, když dlužník spojil s insolvenčním návrhem návrh na povolení reorganizace, o němž dosud nebylo rozhodnuto), a to z týchž důvodů. Vzhledem k tomu, že soud rozhoduje za situace, když již byl ustanoven insolvenční správce, předběžný insolvenční správce se neustanovuje, neboť jeho působnost, kterou mu insolvenční zákon svěřuje, vykonává řádný insolvenční správce.
16. Jak plyne z toho, co uvedeno shora, nařídil soud prvního stupně v daném případě předběžné opatření spočívající v omezení dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou vycházející ze zjištění, že po rozhodnutí o úpadku uzavřel dlužník bez vědomí soudu, správce i věřitelského orgánu smlouvy, jimiž se třetím osobám (společnosti Misura, Marianu Kláskovi a advokátním kancelářím

MDH Legal, s.r.o. a VIDD Advokáti, s.r.o.) zavázal poskytovat peněžité plnění, jehož vydání bude mít za následek, resp. již přivodilo podstatnou změnu v rozsahu majetkové podstaty. Vzal přitom v úvahu jak celkový objem peněžních prostředků náležejících do majetkové podstaty (na počátku řízení cca ve výši 12 milionů, aktuálně ve výši cca 58 milionů Kč) a objem splatných závazků dlužníka vůči insolvenčním věřitelům (nejméně ve výši 1 miliardy 400 milionů Kč), tak to, že dlužník z majetkové podstaty za tímto účelem cca 6 milionů Kč již vyplatil. Navíc soud přesvědčivě zdůvodnil pochybnost o efektivitě vynaložených prostředků, již s ním sdílí nejen státní zastupitelství, ale i odvolací soud. Stejně jako soud prvního stupně vyhodnotil odvolací soud shora popsané jednání dlužníka tak, že nepochybně přinejmenším ohrožuje oprávněné zájmy věřitelů, a dospěl k závěru, že soud prvního stupně nařídil předběžné opatření v souladu s platnou právní úpravou. Lze přitom jen obtížně akceptovat vysvětlení dlužníka, že uzavřené smlouvy a vztahy z nich plynoucí jsou jednoznačně přínosem pro majetkovou podstatu: není totiž rozdílu v tom, zda smlouvy zajišťující dodávky zboží umožňujícího provedení či dokončení sjednaných zakázek uzavírá dlužník svým jménem, nebo zajišťuje-li je pro něj společnost Misura. Úkol advokátní kanceláře spočívá výlučně v ochraně zájmů klienta, tedy dlužníka, aniž by bylo zřejmé, jaká pozitiva přináší toto právní zastoupení věřitelům, resp. zákazníkům, vůči nimž je smluvně zavázán. Obdobné platí pro Mariana Kláska, jehož úkolem je zajistit řešení úpadku dlužníka reorganizací, přičemž - jak sám dlužník v odvolání tvrdil - činnosti, jež vedou k urychlené realizaci dosud nedokončených zakázek, na nichž by reorganizace měla být postavena, zajišťují zaměstnanci dlužníka.

17. Na základě těchto zjištění a veden názory vyjádřenými shora neshledal odvolací soud odvolání dlužníka důvodným a podle ust. § 219 občanského soudního řádu napadené usnesení potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 15.srpna 2023

JUDr. Jiří Kareta v. r.
předseda senátu